

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Budúcnosť strany ľudovej.

O našej strane boli vyriekli mudrci liberálni, že strana naša je len «pominutelný zjav». Ako povstala vraj, tak aj pomínie.

Dnes sú páni mudrci liberálni už iného náhľadu. Tie najliberalnejšie noviny: «Pesti Hirlap» nariekajú si takto:

«Z dlhého pojednávania rozpočtového môžeme len jedno vyzdvihnúť. To, že *okolo ľudovej strany točí sa všetko*. Ešte aj shora dopomáhajú k tomu. Cestovanie grófa Jána Zichyho do Petrohradu — bárs aj nestalo sa — *predsa dodalo celej debatte ráz ľudovej strany*. Ich (ľudákov) podvracajú, s nimi sa hádajú, oni dodávajú pestrosť rečeniam. Zabolí srdce človeka, keď vidí, že tento z 25 hláv pozostávajúci zlomok so svojim Štefanom Rakovszky práve tak zaujíma krajinu, ako by to bola opozícia zo 100—150 hláv pozostávajúca».

Takto o nás milý židko v «Pesti Hirlape».

My sa len tomu tešíme, že po tentoráz majú tie svobodnomurárske židovské noviny úplnú pravdu. Nech sa páči pozorovať na snemové pojednávania a presvedčí sa každý, že naši ľudoví vyslanci sú vždy na mieste svojom, ako dobre sriadená predstráž, pozorujúca na všetky pohyby nepriateľa. O čomkoľvek padne slovo na sneme, naši ľudoví vyslanci k všetkému prehovoria. A o čom nikto iný nechce ani za svet hovoriť, o tom rečia oni najčastejšie, totiž o krivdách ľudu. Minúly už dlhé roky, čo o vás neprestávajú vždy a vždy hovoriť, ale to bolo doteraz toľko, ako by bol na stenu hrach hádzal. Liberáli ani neodpovedali na takéto reči jejich, iba ak sa veľkopanský usmiali. Podobali sa hrubo-kožovému bivolovi,

ktorý na pošťuchávanie iba chvôstom mrdne. — Však predsa ani ten liberálny bivolismus nevydrží na veky; on na neprestajné popúdzanie predsa sa už kýva, a veru ľudová strana nedá mu pardónu, kým ho s toho bahnatého lehna nevyženie. A keby sa mu kývať nechcelo, chopí sa doňho náš Rakovszky a pichne ho svojim ostrým nápadom tak, že musí až zastenať a sa hniezdif.

A nemyslíte, že je nám to malá práca. Naši predáci ustávajú sa tu veru až na úmor. S jednej strany treba je poriadovať boje parlamentárne, s druhej ale strany udržuje strana naša stále styky s vonkajšími ľudovými občanmi. A to je nie malá vec. Dochodí nám každodenne stá a stá listov a rozposiela sa z našej kancelárie tiež toľko. S tými najrozličnejšími ponosami našich ľudákov majú vodcovia strany ľudovej ustavične do činenia. Tu treba je výlet urobiť až na miesto, aby boli chránení naši privrženci proti všeliakým prechmatom. A to je práca namáhavá, bo úrady nejdú nám nikde po ruke, ba stavajú sa všade proti vám a nám. A keď s úradmi alebo so súdom nedajú sa záležitosti vaše poriadat', tak potom zase tu v Pešti vaši ľudoví vyslanci rad-radom vystupujú v parlamente s tými vašimi krivdami, a nieraz donútili ministra, že volky-nevolky predsa len zakročil ako-tak proti tým vašim trizniteľom.

Nuž o tomto ten židovský «Pešti Hirlap» zaiste nič nevie, bo veď liberáli o takýchto prácach ani pochopu nemajú. Liberálom sú potrební len úradníci, židia a žandári, a čím chudobnejší, hlupejší a nevolnejší ľud — oni len s takýmto ľuďom vedia udržovať nadvládu svoju.

My sa tedy tešíme len tomu vejkaniu v židovských novinách, ačpráve sme si povedomí toho, že tá naša živá a zdarná činnosť na sneme

sama o sebe ešte nenie nám zárukou lepšej budúcnosti. Budúcnosť ľudovej strany zakladá sa prevažne vo vás, v ľude samom. Buď Bohu chvála, i s tejto strany tešiť sa môžeme najpeknejším ukázkam.

Keď len tie dve poslednie voľby pozorujeme, totiž hlohovskú a žabokrekskú, badať musíme tú mravnú silu, ktorá rozkvitla medzi ľuďom následkom blahodarných prác vodcov vašich. Vaši vodcovia, zvlášte však páni duchovní pričínili sa k boju za ľud svoj, dôverujúc v Bohu, tak hrdinský, ako kedysi malý Dávid proti filistinskému spupnému obrovi Goliatovi. I porazili sme s pomocou božou mnohých liberálov tak mocne, že už ani mocnejšie nenie možno.

V tejto mravnej sile vašej zakladá sa budúcnosť strany ľudovej.

Mravná sila táto vaša počína zkvitnúť v tých najmilších kresťanskej duši podobách. Vidíme po najprv, že tí najhorlivejší kňazi a učители sú všetci s nami. Oni sú aj v bojoch našich poprední vodcovia. Len pozrite vókol seba, zdáľiž tí duchovní, ktorých celé okolia čo horlivých kňazov zveľebujú, zdáľiž, pravím, takito duchovní nie sú zároveň i najhorlivejší ľudáci? Zpomedi takýchto veru ani jedného jediného liberála nenajdete. A tak je to aj s ľuďom. Korheli, úžerníci, hlupáci a falošní ľudia lepšie cítia sa u liberálov. Oproti tomu naši privrženci sú všetko nábožní, triezvi, slovom statočné duše na skrz a skrz. Oni milujú sa navzájom, radia sa, čítajú «Kreštana», dopisujú nám a tešia sa každej zvesti o úspechoch našich. Ľudák s ľudákom to je ako jedna rodina, hoc patria aj do rozličných volebných okresov. A tá statočnosť a bratská láska pobáda ich všade, by chránili sa krčiem nepriateľských židovských. Zakladajú rad radom spolky triezlivosti, spolky peňažné a potravné, a ktorí sú praví ľudáci, vytrvajú pri týchto bratských sväzkoch svojich, hoc by sa čo robilo. Tu i tu budujú si už aj pekné čítace kruhy, v ktorých poskytujú sa im prospešnej potravu duševnej i zábavy, o jakých biedni otroci židov ani pochopu nemajú.

Tieto radostné hnutia objavujú sa teraz na všetky strany. Ľud pozoruje na nás a jeho nádej v lepšiu budúcnosť oživa. Napruhuje všetky sily svoje, aby dohonil tých sťastlivejších, ktorí naučili sa už žiť, myslieť, vzdelávať sa a hlasovať, ako na ľudáka patrí.

Bože nám pomáhaj, aby to hnutie vaše čím skorej zmocnelo k radosti cirkve a v prospech vlasti utrápenej. E.

POLITICKÉ CHÝRY.

Zmena v ministerstve obchodu.

Úradný časopis uverejnil už kráľovské prípisý o zmene v ministerstve obchodu. Hegedús je na vlastnú žiadosť vyzdvihnutý a na jeho miesto vymenovaný je Ferdinand Horánszky. Z príležitosti prevedenej zmeny dostal Hegedús rád Železnej koruny I. triedy, podobne minister Plósz a miniszterpredseda Széll veľký kríž rádu sv. Štefana.

Laufpas nitrianskemu nadžupanovi (?)

Ako v politických kruhoch povráva sa, vláda nie je spokojná s úradovaním nového nadžupána nitrianskeho Kramolína. Chcejú sa ho tedy tak sprostif, že ho vymenujú za administratívneho sudcu. Zazlievajú mu, že služneho Czochera povýšil v úrade, kdežto práve Czocher bol ten, ktorý tými najprisnejšími pokutami trestal ľudákov na toľko, že sám miniszterpredseda musel proti takým prisným pokutám vydať zvláštne nariadenie. Ba či si ten Czocher ozaj nepomýšľa teraz potajomne na nitrianske nadžupánstvo?

Ako vedia liberálni ablegáti súdiť.

Počas minulých všeobecných volieb v dióšadskom okrese vystúpili dvaja kandidáti: Samuel Lázár, žid a frajmaurer s programom liberálnej strany a Mikuláš Gabányi s programom neodvislej Kossuthovej strany. Lázár pred voľbou vzdal sa kandidatúry, a tak Gabányi zvolený bol jednohlasne za vyslanca. Voličia Lázárovi však podali snemu žalobu proti mandátu Gabányiho. V smysle nového poriadku totiž ponechané je posudzujúcemu výboru snemovne to právo, že je možno výboru podať pónosu na daktorý mandát pre terrorisovanie voličov a násilníctvo. Pónosa Lázárových voličov bola vylosovaná piatemu posudzujúcemu výboru snemovne, ktorý vyslal zo svojho lona Viktora Issekutza ako komissára vyšetriť záležitosť. Výbor po vyslúchnutí žaloby a obrany, jako i po tom vyhlásení Issekutza, že nevidí žiadnej príčiny k zrušeniu mandátu, mandát Gabányiho predsa zrušil. Traja členovia výboru hlasovali za zrušenie mandátu, traja proti zrušeniu — medzi tymito i Issekutz — a predseda Münnich použivúc svojho práva, hlasoval za zrušenie mandátu Gabányiho.

Keď chýr o tomto výroku posudzujúceho výboru donesený bol do snemu, vtedy na laviciach neodvislej stránky vypukla taká búrka, že ďalšie pojednávanie bolo

zhola nemožné. Verejne vykrikovali na Lázára, že je frajmaurer a že mal tajné porady s Münnichom. Kossuthisti osvedčili sa, že zatiaľ nedopustia ďalšie pojednávanie, zakiaľ Münnich nezažakuje z predsedníctva výborového. A skutočne, ani nedopustili k slovu nikoho, tak že predseda snemovne musel snemovňu rozpustiť.

Na druhý deň však bolo už po všetkom hneve. — Kossuthisti skrotli ako tiché baránky. Liberáli totiž vynúchali, že jeden zpomedi sudcov, asíce Gejzo Kubínyi nebol zložil prisahu sudcovskú, teda že sa forma zákonnitá nezachovala a tak výrok zrušenia nenie platný. A toto Kossuthistom postačilo. Predošlý deň zúrili, až strach, pre skrivodlivosť výroku, a teraz, keď mandát predbežne ochránili, zapomnuli na všetkú skrivodlivosť, Kubínyi zložil prisahu a teraz budú na novo pojednávať a súdiť nad napadnutým mandátom. Pri prvom, zrušujúcom mandát výroku každý súdil dľa svedomia a pri novšom výroku budú taktiež dľa svedomia súdiť. Nuž uvidíme, či nemá tá panská politika dvojaké svedomie?

Vojna v južnej Afrike.

Keď v Anglii zabudnú na daktorú utrženú v južnej Afrike porážku, obyčajne vyratávajú si, kolký osov budú mať zo zlatých baní afrických, keď sa vojna šťastlivo skončí. Ale s časom na čas im to vyratúvanie chrabri Búri prekrížujú. Nedávno boli Angličanom zajali celý oddiel vojska a teraz sa im zase čosi takého prihodilo. Ajhľa, najnovšia zpráva:

Londýn, 10. marca. V snemovni vyslancov prečítal vojenský minister jeden telegramm Kitschenerov, dľa ktorého vojsko *Metheunovo* a *Delareyovo* srazily sa. *Metthuen* ranený je na stehno a uväznili ho. *Ztrata Angličanov je: 41 mŕtvych a 77 ranených, 201 mužov zmizlo.*

KRAJINSKY SNEM.

Úvodný článok minulého čísla pojednával už o tom, ako náš *Rakovszky* napádal liberálov, zvlášte gr. Štefana Tiszu pre tú drahú a nemotornú budovu novej snemovne. Tu dokladáme, že keď sa Tisza vymlúval, *Rakovszky* napadnúť ho aj pre «Priemyslovú a Obchodnú Banku», ktorej bol Tisza do nedávna direktorom. Táto banka má zákonom zabezpečenú veľkú podporu a mala 20 mil. základu. Každoročne veľké podiele dávala účastinárom (zväčša cudzozemským) i platy vysoké mali páni direktori. A predsa ztratila tá banka pod Tiszom 3 miliony a ešte má vstrčených mnoho millionov v nesolidných podnikoch, a to proti zákonu, tak že celá ztrata banky považovať sa môže až na 17 millionov.

Rakovszky napádal pri ďalšom pojednávaní aj ministerské penzie. Je hanba vraj, že úplne zdraví a mladí ľudia dajú si platiť také vysoké penzie keď celá krajina

žobračí. Ministri neodpovedali na to nič, a penziu si budú brať patriční aj ďalej zo samého vlastenectva.

Dr. *Kovács* zase prednášal na sneme z tých vlastných zkuseností svojich o bašovstve zvlášte nitrianskych úradníkov. Ministerpredseda na to odvolal sa, že však už vydal nariadenie proti prísnyim pokutám.

Fr. *Buzáth* hovoril o apatiekach, ktoré vraj len za drahé peniaze možno odkúpiť a schopní lekárnici ak nemajú peňazí, alebo protekcie, môžu na veky zostať bez apatieky. Žiadal, aby sa prísne zabránilo obyčajným sklepníkom predávať také lieky, ktoré sú jedovité, lebo z toho pochádza mnoho nešťastia.

Veľmi zaujímavú reč povedal dr. *Major* o zdravotníckom stave krajiny. Dokazoval i štatistický, že u nás nesmierne mnoho detí pomre, pre nedostatok opatery. Ďalej že mnohé okolia nemajú svojho lekára pre malý plat. Suchotinárov vraj nikde v Europe nepomre tolko, ako práve u nás. Hovoril, že prirážka na ošetrovanie nemocných je veľkou farchou pre obecnosť, a predsa nestojí nič. Ľudu nesmie sa už viacej dane válať, nech štát sám stavia nemocnice na svoje útraty, lebo terajšie stoličné sú veľmi drahé.

Ministerpredseda *Széll* veľmi sa poďakoval Majorovi za jeho dôkladné a múdre slová i ubezpečovali ho, že všetko to, čo Major žiadal, už v najbližšom čase uvedie do života.

Ján *Molnár* rečnil proti civilným matrikám. Povedalo sa, že matriky tie nebudú viacej stáť než 800.000 zl. a hľa teraz je už v rozpočte položka na výše 2 miliony. A farchy matrikárskeho úradu v jednotlivých obciach sa tiež ohromne zvýšily. — Ďalej hovoril o násilenstvách úradov, a zpytoval sa ministra, že kedy už usporiada otázku o svobodnom shromažďovaní sa.

Minister *Széll* vymlúval sa, že on veru nemôže byť zodpovedným, za všetky prechmaty úradov. Takáto výhovorka však nestojí nič, lebo nám nejde o to, že či je zodpovedný alebo nie, lež my len chceme aby také prechmaty trestal, keď sa o nich dozvie — nech je už potom zodpovedný kto chce, len nech sa proti tomu voľajaké pokroky urobia. Veď keď žobrák vytrhne si zemiáč, už ho žandári naháňajú, a keď úradník orabuje človeka o svobodné právo, za to že vraj minister nemôže. Nuž nech si nemôže, ale veru taký úradník bol by hoden toho najstrašnejšieho trestu, lebo už len tá svoboda je predsa viac, ako vytrhnutý žobrákom zemiak.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novin.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

Úprava.

Počúvame, že «Krajinský vzájomný Assekuračný Spolok» — «**Országos Kölcsönös Biztosító Szövetkezet**», ktorý do rúk *Zigmunda Szönyiho* (Spitzer) prešiel, cestou pravotnou rozličné **náhradné poplatky** vyžaduje od tých, ktorí u toho spolku poistení boli. Asíce žaluje ich, na koľko je nám známo, tu v Budapešti, čo je celkom prirodzene veľmi nepríjemné a s veľkou trovou spojené pre tých, ktorí na vonkove bývajú. Jestli sa ale na pojednávanie k súdu nedostavia, vtedy ich posúdia, ako sa vraví, pre vzdorovitost a pán Szönyi vyhrá process proti nim.

Aby sme teda našich ctených čitateľov oslobodili od útrat a od prípadnej škody, oslovujeme všetkých, ktorých Žigmund Szönyi (Spitzer) v mene «Országos Kölcsönös Biztosító Szövetkezet»-u zažaloval, nech pošlú s podpisom **mena svojho a dvoch svedkov** a tiež 50 krajciarovým

kolkom opatrené pravotárske splnomocnenie na dolupísanú kanceláriu a my sa už potom postaráme pre nich o pravotára, ktorý **bezplatne** pôjde ich tu v Pešti pri pojednávaní zastávať a obrániť záujmy jejich. Rozumie sa, že aj žalobné listiny majú poslať so splnomocnením.

V Budapešti 25-ho februára 1904.

Kraj. ústredná kancelária
«**Ludovej strany**»

Budapest. VIII., Józset-körut 35 sz.

Poznámka. 1. Pravotárske splnomocnenie možno dostať v ktoromkoľvek *obchode papierovom, asíce natlačené*. 2. Jestli z jednej obci aj viacerí žiadali by si naše služby, vtedy *každá stránka o sebe musí vystaviť splnomocnenie a toto opatřit jedným 1 korunovým kolkom*. Jestli tedy v daktorej obci jesto 50 obžalovaných, treba je vystaviť 50 splnomocnení pravotárskych, lebo pravota každého jedného má osobitné žalobné písma. 3. Nech *nie až v poslednej chvíli* posielajú patriční to splnomocnenie, ale pred pojednávaním aspoň 4—5 dňami; bo stalo sa už, že to splnomocnenie došlo sem pozde a stránku súd posúdil, keďže nedostavil sa ani sám, ani jeho zastupiteľ-pravotár, ktorý dostal síce splnomocnenie ale už pozde. 4. *Aj pozvánku k pojednávaniu (idézés) tiež neomylnne majú nám zaslať stránky*, bo nič neosoží splnomocnenie pravotárske, keď pravotár nevie, že na kedy sú stránky povolané k pojednávaniu.

Rozumejme si!

Sú medzi našimi ct. čitateľmi takí, ktorí, tak sa zdá, sú tej mienky, že my dostávame papier zdarma, že nám zdarma tlačia noviny, a nad to ešte nám aj pošta zdarma odosiela naše čísla na adresy patričných. Nuž snáď ani nemusíme prizvukovať, že tomu veru je nie tak, ale my za všetko tu spomenuté musíme draho zaplatiť. Asíce platíť musíme z tých peňazí, ktoré, ako predplatky sa nám doposielajú.

Z tohoto je tedy spasiteľné naučenie to, že jestli nám nedoposielajú sa predplatky, ani my sme nie vstave platíť, a my veru hotovým grošom musíme platíť za všetko!

Veľmi prosíme tedy našich ct. čitateľov, ktorí dlhujú nám s predplatkami — a takýchto jesto 3770 — nech sú láskaví podlžnosti svoje vyrovnáť, bo my ďalej už čakať nevládzeme a jestli patriční do konca bežiaceho mesiaca marca nezaplatia si podlžnosť, budeme nútení im časopis zastaviť.

Prosíme však i tých, ktorí snáď na napomenutie naše onehdajšie poslali nám istý obnos, aby sa týmto nezmýlili, tojest, aby si nemysleli, že ak na podlžnosť už poslali istý obnos, že týmto zplatili už všetky podlžnosti svoje, bo bárskoľko je medzi nimi, ktorí poslali síce istý obnos, ale to platilo len do konca minulého roku a nasledovne ešte vždy dlhujú na rok bežiaci.

Konec koncov: prosíme všetkých tých, ktorých sa týka, **aby podlžnosti svoje** — či už za tento, alebo za minulý rok dlhujú — **čím skorej a úplne doposlať nám ráčili!**

S úctou

V Budapešti, dňa 11-ho marca.

Vydavateľstvo «**Krešťana**».
Budapest, VIII., József-körut 35.

Jubilejná púť do Rímu.

Z príležitosti 25-ročného Jubileuma pápežstva Jeho Svätosti Leva XIII-ho.

Duchovným vodcom maďarských pútnikov: veľk. a dôst. p. Karol Kálmán, farár šóskútsky, býv. vyslanec snemový, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenzia».

Duchovný správca nemeckých pútnikov: vel. pán František Grósz, kaplán v Etyeku, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenzia».

Duchovný správca slovenských pútnikov: dôst. pán Jozef Kompánek, farár veľkostratický.

Smer cesty:

Budapešť—Fiume—Ankona—Loreto—Rím—Florence
Bologna—Padua—Benátky (Venezia) Fiume—Budapešť.

Ceny súčasníctva:

I. trieda na železnici a	I. trieda na lodi	255 kor.,
II. " " " "	I. " " " "	200 " "
III. " " " "	III. " " " "	102 " "

so šesťdňovou hospodou a zaopatrenie v Ríme a so slohodným vodičstvom.

Podmienky prihlasov.

Tí, ktorí by sa chceli súčasniť na tejto púti, majú sa prihlásiť hneď u vel. pána Jozefa Kompáneka, farára ostriackého, ku ktorému súčasne s prihlásením sa má poslať preddavok 30 kor. poštovou assignaciou. Ostatnie peniaze majú sa odoslať najneskôr do 25-ho marca 1902. na toho istého pána kaplána, po ktorej splatke sa cestovné listy každému pútnikovi dopyšlú. — Ku prihlasom majú sa mimo toho priložiť aj tie peniaze, za ktoré by niekto chcel mať talianske peniaze.

NB. Všetkých vzláštne prosíme — aby sme všetkým požiadavkám vyhovel mohli — o najvčasnejšie sa prihlásenia.

Púť pohne sa z Budapešte dňa **10-ho apríla** bez roku.

Cesta zpiatočná dl'a vole,

avšak po vypršaných 6 dňoch pri vodení vodcov prez Florenciu, Bonloniu sv. Katarina, sv. Dominik, Campo Banto, Petronilla), prez Paduu (Sant Antonio), Benátky (Venezia, S. Marco, palác dóžov, Lido atď.), Fiume (Terzat, kde dom nazaretský poprvé spočinul a odkiaľ sa odobral do Loreta, Abbazia), prez Záhreb do Budapešti.

Ponevác sú listy cestovné na 60 dní platné, a spoločné cestovanie len ta idúc je nutné, — a za predĺženie bytov pútnici III. triedy neni sú povinní doplácať, môže si svoj pobyt v Ríme každý pútnik dl'a ľúbosti predĺžiť a na zpiatočnej ceste po čiare železnice kdekolvek cestovanie pretrhnúť. V takom páde musí si dať cestovný lístok na stanici, na ktorej do vozňa vstupuje skrze šéfa stanice poznačiť na tú stanicu, na ktorej sostúpíť mieni a toto vždycy opakovať, kedykolvek sostúpíť chce, aby sa v niektorom meste pobavil; ináč by sa stal lístok neplatným.

Jozef Kompánek,

farár ostratický (Nagy-Sztricze Trencsénmegye).

Bôb, čo výtečné krmivo pre svine.

Naši hospodári ročite vydajú pekný groš za kukuricu židom, aby mohli svoje bravky vykrmíť. Ačkoľvek mohli by si sami práve tak dobrý, žirny krm doma vypestovať, ako je kukurica. Tento výborný krm je bôb, tiež i hrach, ladník, vika a vôbec strukoviny. Krm tak pre stádo, ako tiež pre ošípané je dobrý, keď má moc bielkoviny, poteinu a potom inšie uhlohydráty. Prečo žiada sa, aby bolo moc bielkoviny? Bielkovina, vedecký proteín, je tá materia živnostenská, čo vo vajci bielok. Táto sa obráti na krv, na tuk, masť. Z použitých jedál pomocou žalúdočných šťiav žalúdok vytiahne bielkovinu, ktorá v žalúdku vyzerá ako bielok z vajca. Táto potom ide žilami do tela. Čím viac má strava bielkoviny, tým viacej sa utvorí krve a masti v tele. Toto vediac, skúmajme-že tú stravu, ktorú dávame sviňam žraf. Sú tu krumpke, repa. Tieto majú v sebe 2% bielkoviny, a 10—26% škrobu (hydratu). Ovos má 10—13% bielkoviny, 67% škrobu, v tej istej miere majú i inšie obiliny. Kukurica má 25% bielkoviny, strukoviny majú 33%, vika-ladník 26%, bôb 27%, hrach 22.5% bielkoviny, teda dva rázy viac, ako oves; okrem toho ešte 48.4% 53.7% škrobu. Chceli by sme-li nahradíť krumpkami bielkovinu tú, čo hrach dá, tak by sme museli vzaf 11 kl. krumplov na miesto 1 kl. hrachu, lebo 11 kl. krumplov má toľko záživnosti v sebe, ako 1 kl. hrachu.

Toto myslím dostatočne ukazuje, aký výtečný krm má gazda po ruke pre sviňe, s ktorým by práve tak vykrmil sviňu, ako s tou drahou kukuricou. Nuž pre tých gazdov, ktorí sa chcú poučiť, ako vypestovať tento lacný krm, opíšem to. Vieme, že zo všetkých strukovín, tvrdé, do hora rastúce steblo má len bôb; ostatnie strukoviny majú steblo slabé, preto nerastú do hora, ale plazia sa. Teda na pestovania krmu pre svine hodí sa bôb najlepšie. Ako že ho pestovať? Zasiať ho o sebe na roľu, by veľa osohu nedonieslo, bo vtedy málo strukov viaže.

Najlepšie je ho sadiť medzi švábku (krumpke) do riadkov. Asiце nie v rovnej čiare, ako idú

jamky, ale do tej zeme s ktorou sa švábka ohrňa, teda medzi rady. Tak sadený krumplám neodobiera potravu. Ďalej po brázdach, kde jest kúsok zeme mokrej, dá sa tiež dobre sadiť. Jestli sadíme ho medzi krumple, tak priečky cez roľu zasadme medzi rádky tri-štyri rady. Asíce do každej jamky dajme dve zrnká. A aby sa nám dobre cítil, pohnojme ho. Čím? Maštalným hnojom? Nie, to on nepotrebuje, ale popolom, vápnovým prachom a superfosfátom. Za tieto hnojiva bôb 15-násobne platí. Nuž už len za mieru popola nasbierame cez zimu a to je dosť pod pol. miery siafa. Aby robotu sporšie šla, keď sme už zasadili krumple, jedna sичnička ide posypávať tie miesta medzi rady, druhá za ňou ľahkou motykou pokope to miesto, aby sa zemou popol smiešal a potom zakopne jamku, hodí dve zrná a zahrabe. Sadením bôbu medzi švábku sme si zabezpečili úrodu. Ak nebudú švábky, bude bôb; bude-li oboje, tak sme výnos zeme zvýšili si o 15 percentov. Štvrť miery bôbu dá aj 5 mier. Mieru rátajúc po 4 zl., je 20 zl. Hľa, o tolko viacej bereme osohu zo zeme, ako keď by sme ho neboli sadili. Keď struky sčernejú, bôb sa vytrhá, struky sa oberú a sušia na povale, vňat však rád statok žerie. — Kto by chcel vo veľkom ho pestovať, tomu radím, aby ho sadil do ľahkej hlináčky a nezabudol vápnom hnojiť.

Kto poslúchne moju radu a sadiť bude bôb, tomu bude zbytočná kukurica ku krmieniu svín, to nahradí bôbom. A bôb svine rady žerú, pravda, len varený. Raz denne dáva sa im do žrádla; keď navykli naň, môžeme i viac rázi denne v malých dávkach dať.

Po bôbe svine nápadne tučnejú a popravujú sa ani po kukurici. Dávame-li ho malým, odstaveným prasiatkam, musíme ho dobre uvariť, na riedko rozmútiť a podávať im ako kašičku. Po ňom veľmi chytro rastú, dostávajú hrubé kosti a okrúhly tvar tela. A to prečo? Preto, lebo bôb moc tej látky (materie) v sebe obsahuje, z ktorej sa tvoria kosti, tak zvaný fosfor-kostik. Nemáme-li bôbu, tak môžeme dobrý výsledok dosiahnuť i s hrachom, ba i s vikou, ľadníkom.

Prichodí teda jar, no-že milí hospodári nezapomnite si ho nasadiť, aby ste mali na jaseň čím svine krmíť.

Odporúčam vám to z mojej vlastnej skúsenosti.

Spadovský.

BESEDNICA.

Gertrúдке.

Ľúbezný, vzácny jari kvietok,
rastúci v ihrách neviný!
Lesk, úslň obzor žitia všetok,
radosť podiel tvój jediný.
Úsmevných lalíj, pôvab, krása
zdobí ťa družku spanilú;
v lupienkoch¹ tvojich van² kochá sa,
bozkáva ružu rozmilú.

Blúznieš vše, zieraš do budúca.
je-li tam blesku, žiary dosť?
Budeš-li vždycky, duša skvúca,
techy, blaženstva útlý hosť?
Kvitnú-li aj tam lúky pestré,
kry šantov,³ kratochvíľ nivy?
Ukážu víly drahej sestre
kruh rojkov⁴ lásky priaznivý?

Dumáš, jahôdka, v zvučnom háji,
ó, snuješ, pletieš slasti raj;
ostrov prelestný⁵ vonnom v máji,
kde v spln prechádza túžby taj.
Nyješ⁶ po šumných mieru luhoch,⁷
kde tok ľúbosti žblnkotá,
vtáčik šelestí v bujných krúhoch
o zlatom šťastí života.

Ó, snívaj, hütaj, holubička,
maluj čarovný, báji svet,
zakiaľ srdienka trepot vyčká
holúbka cukrot, nežný slet.
Ó, snívaj, hütaj... Boh milosti
zadrž ťa v cnosti velebení!

Popraj ti zdravia, spokojnosti,
rozkošné daj ti snáh nebe.

Dlh. Polský.

Jedna kapitola z prírodopisu o krajčiroch.

Nakreslil Zaosek.

(Dokončenie).

Žena vo svete nepovažovala rúcho viac za prostriedok proti zlému počasiu sa chrániť, ani stidivosti ku pomoci prispeť s rúchom, ale šaty drží ona pre pýchu.

¹ lupienok = listok, ² van = vetriček, ³ šant = hra, ⁴ rojko = blúznie = ábrándozó, ⁵ prelestný = rozkošný ⁶ nyť = túžiť, ⁷ luh = horská lúka.

pre nádheru a ku pokúšaniam mužského ľudu, a toto je hlavný cieľ módy parížskej od diabla uvedenej. On v raji ženu kroz pýchu za blázna spravil, mimo raja ju on podobne kroz pýchu ustavične za blázna robí a na posmech ju obracia. Parížskej módy krajčír ustavične roznáša túto módu šatovú po svete, ktorú módu on mení dľa nestálosti ženského charakteru a jej z raja donesenej všetečnosti.

Niekoľko príkladov nám vec tú objasní.

Diabol pomocou módového krajčíra v istých časoch, vystrihol zo ženských šiat takmer celé prsá, a ženy dámy s polnahým teliskom plazily sa bez stidlivosti po uliciach, po divadlách, po bálloch, ba ešte aj v božích chrámoch pokúšaly svojou hriešnou nahotou ľudí.

Za istý čas ten módový diabol uviedol novú módu, tak, že na tie vystrihnuté zo šiat prsá ženské prišiel to, čo predtým chýbalo a vypchal to s handrami, s vatou, s ocelovými a rybacími rebrami, s fišpánmi a všeliakými plundrami, tak, že dámy celý jeden chotárny kopec nosily na prsách pod bradou, k posmechu a ku pokúšaniam starých, a ku strachu malých detí.

Neskorej ten módový parížsky krajčír z vnuknutia diabloveho zavesil ženám mestským niže chrbtovej kosti, niže drieka takzvaný francúzsky turnír, škaredú to vec; v handre zašitý veľký vecheľ zo sena, alebo z konskej srsti, čo potom dalo dámam podobu «hrbatej favy» a dromedára. Ponevác žena od stvorenia sveta nikdy takýto prírostok naturálny niže chrbtovej kosti nemala, preto celému svetu sa v takej gále hnusila.

Aj také doby byly, v ktorých diabol s krajčírom vopchal ženský ľud mestský do ohromných dutín, takzvaných «krinolínov», tak, že dámy nie len celý vrch handrový, podsklepený ocelovými obrúčkami za sebou vláčily, ale aj ako žaby, ropuchy, po uliciach sa gúľaly.

Na to nezadlho módový krajčír vovliekol ženy do tak, ako vrece, úzunkých šiat, že vyzeraly v nich ako polné valce, s ktorými sa hrudy na úhoroch lámú a drúzgajú, alebo brazdy valchujú. — Neskorej zase krajčíri pripali ku ženským šatom chvost, takzvaný «šlep», s ktorým ony ako trasorítky behaly a po uliciach prach s ním zametaly, prášily, a ľudí slabších plúc ku kašľu dráždily. Mestá nestačily polievať ulice svoje.

Boh dal človekovi v raji kožené rúcho a poučil ich, ako si budúce majú vyrábať také zo zverov kožené šaty. Diabol napodobňoval Pána Boha a kroz svojich módových krajčírov nechal ženám na krky navešať všeliaké zvieracie chvosty pod menom «boa», čo znamená: obrovského hadiska. A dámy s týmito ocasami, chvostami sa po uliciach presušajú ako blázni. Ba ešte ani ich hlavám nedá pokoja a robí z ich hláv posmech a «čudáka» so všeliakými frizúrami. Tá takzvaná frizúra «frufu», vystrihnutá štica na čele, dáva ženám podobu žrebce, ktorým tiež na čelách frufu vystrihujú; a diabol sa teší, keď z obraza božieho môže obraz zvieraťa spraviť. Tak uponíži pyšného človeka až ku hovädu.

Móda je diablov nástroj ku pýche; je znak a signatúra nemravných časov a hlúpoty.

Pán Boh má teda dost príčiny na krajčíra sa sfa-

zovať a hnevať, ako na medzítka, ktorého pomocou diabol ustavične krmí pýchu. Boh ale tiež chce mať krajčíra za nástroj ku poučeniu ľudí, ku ich duchovnému prospechu. A jako? Krajčír všije do šiat, medzi látku a medzi futro takzvaný «cvišen», t. j. všeliaké vaty, plátenká s čiernym prachom na tvrdo vyškrobené handry. Keď sa časom taký čierny škrôb pod futrom rozmelní, vtedy najdeš na spodku kabáta z toho čierneho prachu celé klobásky, a keď futro rozpáraš, vypadne ti ten prach, podobný puškovému prachu, von. Pri čom to je šťastie, že v tomto čiernom prachu není žiadnej ohnivej látky, ktorá by sa mohla chytiť a človeka von zo šiat, alebo aj so šatami do povetria vyhodíť, a jemu plecía, prsia a lopatky, ktoré krajčíri takým prachovým plátnom vypchávajú, dolámať a rozdrúzgať.

Krajčír s týmto «cvišen»-om, ktorý on medzi šaty vstrká a zašívá, chce nás ľudí upozorňovať, by sme si pozor dávali na svoju dušu, lebo aj diabol vstrká a vopcháva medzi duše taký pekelný «cvišen», ktorý je nebezpečný, lebo ohnivú látku pekelnú krije v sebe, a chytro vybuší a dušu vyhodí do pekla.

Ku príkladu on vpichne «cvišen»-zárlivosti medzi manželov a spraví s ním medzi manželmi mnoho galiby, mrzútosti a nepokoja.

Manželia potom jeden druhému neveria, jeden druhého podozrievajú, sužujú a prenasledujú sa, robia škandále vo familie, až konečne ten čierny cvišen-prach žiarlivosti sa chytiť, vybuší a manželov aj s familiou vyhodí do pekla. — Alebo diabol vopchá «cvišen» — starú babu — medzi manželov, ktorá svojim ohnivým jazykom podpáli pokoj manželský a rozhodí celé ich šťastie a rozvála ich pokoj domáci a šťastie i lásku manželskú.

On všeliaké «cvišeny» nastrká medzi ľudí; ku pr. korhelicu medzi manželmi a manželkami; závišť medzi kupcov a obchodníkov; neposlušnosť, neuctivosť medzi dietky naproti svojim rodičom atď., vôbec každý hriech je taký diablov cvišen, ktorý on hľadí vpichnúť medzi človeka a Pána Boha, ktorý cvišen potom ľahko vybuší a zapáli hnev boží a človekovi zase zapáli oheň večný.

Krajčír teda názorne so svojim «cvišenom» upozorňuje človeka, by bedlil na svoju dušu. Krajčír teda tiež poučuje ľudí so svojou ihlou, ktorá v jeho remesle veľký zástoj hrá, ale nie preto, ako to jedná stará kronika udáva. Jednúc vraj viac cechov remeselníckych sa síšlo a stavili sa, že jeden cap preváži troch krajčírov, krajčíri ako vieš sú obyčajne tenkí a chudí, tučného krajčíra som ani ja, bárs som aj starý, ešte nevidel. — Stávka stála pár súdkov piva. Capa postavili na jednu vážku, troch krajčírov na druhú. Krajčírom pošušky priložili ešte aj piglajz, nožnice, klbko cverien a náprstok. Vzдор tomu cap začal prevyšovať váhu. Tu chytro krajčírsky cechmajster potajomne prihodil do vážky, v ktorej sedeli tí traja krajčíri, každému jednu ihlu a tak krajčíri prevázili capa a ich cech vyhral pivo. Tá ich ihla aj preto hrá zástoj, lebo oni vedía s ihlou kundšaftov dobre pichať, t. j. ohovárať, zvlášte tých, ktorí nechcú platiť za robotu. Keď krajčír zbadá po ulici chodiť ku pr. písára, učiteľika,

subjekta, kellnera alebo neakého urodzeného exekútora alebo ináčého veľkomožného, on hneď začne so svojou ihlou pichať do dobrého mena týchto pánov, ktorí mu ani v celosti, ani na ráty za šaty neplatili. On pichne s ihlou a hovorí: «je mi to za pána! už vyše polroka nosí überciher, a ešte mi ani haliera zaň nezaplatil. Ea, a tento tu, tá lačná pýcha, ako si vykračuje, ale za pantalóny mi nevie zaplatiť. No je mi hen tam ten za veľkomožného! Už som mu dva aneúgy prevrátil a každú nedelu vyše roka posielam učňa k nemu s kontom, aby zaplatil, lebo aj ja chcem žiť; nuž vždy mi odkáže, že až na prvého. Tento zas hladoš tu, špaciruje si ako pudmister, a moje konto už vyše troch rokov vysi u neho ešte od sobáša», atď.

No ale už dosť pre tých, ktorí ľúbia nové šaty nosiť, ale za ne zaplatiť nedaj bôže! A ešte ľudia aj to držia za módu, krajčírovi neplatíť.

Zaosek, pristrihač krajčírsky.

CHÝRNIK.

Pápežovo jubileum. Z Ríma oznamujú: 7-ho marca predpoludním prijal jeho svätosť pápež Lev XIII. na slávnostnom výsluchu rakúsko-uhorského veľvyslanca gr. Mikuláša Széchena a členov veľvyslanstva. Veľvyslanec odovzdal jeho svätosti vlastnoručný list kráľa Franca Jozefa a pozdravil ho krátkou rečou. Sv. otec poďakoval sa za gratulácie a zavolať grófa Széchena, aby šiel s ním do privátneho bytu jeho, kde sa potom za dlhší čas veľmi láskave a srdečne shováral s veľvyslancom. Pápežská garda jako pri príchode tak aj pri odchode veľvyslancovi predpísaným spôsobom salutovala.

Kráľovná Margita v Amerike. New-Yorské časopisy pišu, že vdova kráľa Umberta, kráľovná Margita tohoto leta pojde do Ameriky. Kráľovná bude cestovať v prísnom inkognite pod menom grófka Stupingi a vysadne na loď v Anglicku. Kráľovná už od dávna sa zajíma o Ameriku a tento zájem vzbudila v nej jej niekdajšia vychovávateľka Marchová, ktorá pochádzala z Ameriky.

Pápežova banka. V Španielsku viac bohatých ľudí sa sdružilo, že na pamiatku pápežského jubileumu založia peňažný ústav, ktorý pomenujú «Bankou pápeža Leva XIII.» Úkolom novej banky bude vymeniť robotníkov z pod poroby úžerníckej a dávať im takým prajným spôsobom požičky, aby neboli utisnutí na rozličných úžerníkov.

Sťahovanie. Z Veľkého Szöllösu sdeľujú, že po tieto dni 50 rýdzo maďarských rodín z Turterebešu odišlo do Ameriky. V ugočskej stolici sťahovanie nabúda vôbec vždy väčších a väčších rozmerov. Na miesto odchodiacich Maďarov a Rusov hrnú sa kazári z Haliče.

Nový kresťanský potravný spolok. V spišskom Podolincu sa dňa 7. marca medzi veľkým oduševnením obecnstva pod predsedníctvom prev. p. Jána Csumitta, farára novo-lubovenského, kresťanský potravný a úverný spolok založil. Počet údov je 216; podpísané 10korunové akcie dovedna asi 6000 korún obnášajú. Do správy spolku

sú vyvolení: za predsedu Pavel Sáfár, podolinský poštár, za účtovníka Ján Szlovik, rímsko-katolícky učiteľ v Podolinci, za pokladníka Karol Kiss, účtovník podolinskej sporiteľne, Samuel Gócs, pensionovaný malo-lomnický evanjelický učiteľ a Jakub Vengritzky, kušníersky majster za údov správy. Do dozorného výboru vyvolili zase: pána Fraňo Duchoň, pensionovaného hlavného slúžneho, terajšieho rychtára mestského, Alexandra Fedor, malo-lomnického rímsko-katolíckeho farára, Jozefa Szadovszky, kasíra mestského, Jána Mordavszky, majstra šusterského a Ondreja Mayer staršieho. — Uzavrelo sa, že sa ten nový spolok ústrednému krajinskému potravnému spolku pripojí. Veľkú zásluhu má okolo založenia tohoto spolku novo-lubovenský pán farár Ján Csumitta, ktorý ako neunavňý bojovník toho spolkového života, už sedem takých spolkov kresťanských založil. — V Podolincu by sa už dávno bol pridal taký spolok, lebo tam židom tiež už veľké rohy narástly tak, že si už celé paláce vystavili. Dvoch ale už parom vzal, pred krátkom buchli. Veľká je úfnosť, že tam spolku veľmi dobre pojde. Dal by Pán Boh! — Onedlho sa aj v Slovenskej-Vsi má utvoriť kresťanský potravný spolok. V Malej-Lomnici a v Toporcu už tiež robia prípravu.

Vzbury v Španielsku pripisujú sa anarchistom. Miestami utichujú a na iných miestach povstávajú nové. Tak v Terrii v noci vybuchla puma dynamitová v tamojšom klástore. V klástore povstal veľký poplach a budova je značne porúchaná. Dvoch podozrivých ľudí uväznili, ale sobral sa zástup ktorý chcel vysvobodit uväznených. Do zástupu strelilo vojsko, niekoľko osôb padlo a mnoho je ranených.

Protialkoholické zábavné miesto pre vojakov. Pri vojanských barakoch v Münsingene (Württemberg) juhonemecké katolícke spolky mládeže za 70.000 mariiek založily dom pre vojakov (Soldatenheim), v ktorom možno jesť, piť, zabávať sa, čítať — lež liehovín tu nedostanú navštevatelia žiadnych. Dom tento, ako «Charitas» oznamuje, husto navštevujú, k veľkému prospechu vojanskej disciplíny.

Sedemročný chlapec štvornásobným vrahom. Sedemročný chlapec úradníka Schmidta v Droste (Westfalsko) v neprítomnosti rodičov sekerou zavraždil štvoro svojich bratov a sestier; zo zavraždených detí jedno malo jeden rok, druhé dva, tretie štyri a štvrté šesť rokov. Vrah je slabej telesnej sústavy, ale blbý.

Boj Albáncov. Z Carihradu oznamujú: Seka-Mollaha, náčelníka albánskeho v Ipeku usmrtil jeden druhý albánsky pohlavár. Preto povstal krvavý boj medzi rodinami a priateľmi zavraždeného vraha, pri čom vyše 200 Albáncov bolo usmrteno a raneno. Aj sám vrah utrpel ťažké rany. Muselo zakročit vojsko stojace pod komandom bašu Semziho, ktorému podarilo sa bojujúcich rozhnať. Teraz je už pokoj, ale premávka a kupectvo ešte stojí.

Ctený pán Müller v Budapešti, V., Vadász-utca 42/M. Tie križe, ktoré som od nich už kúpil, robia mi dobre. Prosím nech mi pošlú ešte jeden dvojnásobno-elektromagnetický križ R. B. č. 86967. S úctou Ignac Gróf, Nagy-Šurany. — Ctený pán Albert Müller! Ten križ, čo mi poslali, je dobrý a aj pomohol mojej matke; prosím ešte jeden pre moju tetku. Tak budem prosit čím skorej mi ho pošlať s č. 86967. S úctou Ján Rehuss, v Rovensku, u. p. Szenicz (Nyitramegy).

Vyslanci ľudovej strany.

Viacerí naši ct. čitatelia boli vyslovili tú svoju žiadosť, že by našich pánov vyslancov — keď už nemožno je všetkým osobne — aspoň dľa fotografie poznať ľúbili. Aby sme tejto žiadosti jejich vyhovel, budeme podobizne našich vyslancov cteným čitateľom podávať. V tomto čísle máte nasledovných pánov:

Dr. Gróf Ján Zichy, ml.

Pápežský Prälát J. Molnár.

Štefan Rakovszky.

Zoltan Zmeskal.

Dr. Michal Artim.

Dr. Franc Daránv.

Dr. Pavel Kovács.

Ján Trubinyi.

Gróf Fridrich Wilczek.

Dr. Mikuláš Zboray.

Dr. Alexander Ernszt.

Dr. Ján Csernoch.

V najbližšom čísle budeme v uverejňovaní týchto podobizní pokračovať, zakiaľ všetkých šesťadvadsiatich vyslancov našich ct. čitateľom nepredstavíme. Krome toho pousilujeme sa aj o to, aby sme mohli aj životopisy týchto našich bojovníkov podať ct. obecnstvu.

Blahorodý Pán Redaktor časopisu «Krešťan»!

Nížepodpisani v mene čistej katolickej chudobnej obci prosíme prevelebného pána Redaktora, by týchto pár riadkov vytlačil dať ráčili.

V tekovskej stolici v obci *Velká-Lehota* (Nagy-Ülés) b. roku dňa 22-ho februára veľký oheň vypukol. V najväčšom víchori jedenásť domov a dvadsať bočných stavísk so všetkým živobytím a šatami celkom až na prach znivočil. Stavania dľa tunajšej obyčaje boli z dreva postavené. Nemožno opísať nesmiernu biedu našich ubohých pohorelcov, veď pre chudobu ani neboli v stave svojej staviská dať poistiť a teraz ani nemajú kde bývať!

Následkom toho ponížene a pre milosrdného Pána Boha prosíme čitateľov časopisu «*Krešťana*», by tak milostiví boli, a tomuto biednemu ľudu bárs jakou malou podporou, tojest milodarom z kresťanskej lásky pomôcť ráčili.

Každú podporu prosíme na nižepísaný Farský Úrad poslať, ktorý každého podporovateľa menovite v «*Krešťane*» vypíše, a svoje podakovanie v mene vyhorencov uverejní tiež nezamešká.

Velká-Lehota, 1902. 2-ho marca.

(miesto pečate.)

Michal Koczián,
rychtár.

Jozef Dekay,
farár.

Prosbu týchto nešťastných našich Bratov čo najvrelšie odporúčame. Veľkolehotania veru zasluhujú úplným právom lásky vašej nielen pre to nevysloviteľné nešťastie jejich, ale už aj preto, že celá táto poctivá obec tak s pánom farárom ako aj s pánom rychtárom, je do chlapa ľudového smýšľania. Nuž komu Boh požehnal, nech nezamešká prispieť k ratovaniu toho dobrého ľudu. *Redakcia.*

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Z Ameriky: Ondrej Hrič 50 korún; z Mindzenta: Alžbeta Szuchy 4 koruny; z Košic: Ján Krupa 20 kor.; z Ameriky: Ján Hanušovský 25 korún; z Harhova: Maria Neubauer 10 korún; z Dlhého Poľa: N. N. 10 k.; z Levoče: Štefan Oravetz 10 korún; z Markušovec: Jozef Franko 20 kor.; zo Ždiaru: Ignác Križak 10 kor.; z Ameriky: Martin a Jáo Bendik 80 kor.; zo Štefanova: (Šariš) Michal Petráš 10 korún; z Ameriky: Banka Richard & Co. 106 korún; z Meuhardu: dp. Jozef Gornaly 10 korún; z Brnstova: dp. Štefan Kompanik, farár 8 k. 74 halierov; z Ameriky: Katolícka Jednota 25 korún; Ján Demecký z Ameriky 20 korún; Maria Grabič 4 kor.; z Levoče: Maria Novotný 8 korún; dp. Peter Hanulya, farár z Brutovec 14 korún.

Soznam milodarov na kostol Božského Srdca Ježišovho v Stankovanoch.

Číslo 39—40.

Jozef Štýr Bezek obetoval 200 korún; Sbiierka Jána Švábik 104 korún 80 halierov; prispeli po 1 dollári: Ondrej Hrkút, Ján Hrabovský, Ján Hromada, Katol Adamec, Štefan Koberec, Ondrej Lisý, Ondrej Buros, Juro Babala; po 50 cent: Jozef Kiš, Fraňo Banko, Ondrej Čajčák, Martin Žakovič, Ján Ficko, Ondrej Zrník 2 doll., Jozef Sopko 3 doll., Ján Švábik 6 dollárov.

Ján Stonavský z Lesznej 10 kor; Matúš Letko z Rojkova 5 k.; Alojs Wollin, Budapešť 4 k.; N. N. 3 k.; Jozef Opatovský, Dohnán 3 koruny; po 2 koruny; Jozef Strányavský Rovné, Štefan Pekár, Vincent Baroš Strečno, Pavol Hrčka Zubák, Lokčánsky, P. K., Ludvik Potocký; po 1 korune: Helena Gabarik; Obec Krivá; Ján Colotka, P. Dubova, Jozef Potocký, N. N. kaplán, N. N. učiteľ, Sch.; Emma Tóth, Rajesz; Eugen Wilček 4 k.; Jozef Brtoš 2 kor.; po 20 hal.: Maria Sikra, Ján Kapitán, Ondrej Potocký, Matej Karetka, Jozef Murin, Ján Klen, Ján Mecho, Jozef Karetka, Maria Celetka, Jozef Kubaszák; po 30 hal.: Terezia Potocký, Jozef Kičin, Juliana Machaj, Terezia Machaj; po 40 hal.: H. Bakala, N. Ondrej, Zuzanna Parenta, Jozef Huček, Jozef Kapitán, Ondrej Huček, Ján Žufka, Jozef Jančo; Matej Kapitán, Ján Jelenčík, Ján Potocký, Jozef Riček, Fraňo Jelenčík, Ján Zatyko, Jozef Čizmár; Starek 10 h.; Juro Staško 60 h.; Ondrej Slamka 22 h.; Záhorský 60 h.; Sbiierka: Alojsa Remeš v Budíne: 20 korún; prispeli: Františka Schwindt 10 k., Alojs Remeš 2 kor.; po 1 korune: Magdalena Dechant, Štefan Müller, Barbara Frühwirth, N. N., Anna Steiner, Šarolta Schulz; po 20 hal.: N. N., Mark Mondich, Edmund Scherlein, J. Burich; po 10 hal.: N. N., N. N., Rudolf Gillian, Štefan Šimon a Karol Perlak 40 halierov.

Spolu číslo 1—40 = 4232 korún 09 hal.

Božské Srdce Ježišovo, daj aby sme Ťa vždy viac a viac milovali!

DOPISY.

Dvorník (Beloudvorník.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom «*Krešťane*».

Pri tej veľkej radosti, ktorú som cítil nad víťazstvom našim, ktoré sme 11. februára v Žabokrekách vydobili, bolelo mňa srdce nad mnohými voľičmi nášeho notariátu beloudvornického — lebo hľa, mnohí z týchto, bárs aj

čierne kabáty nosia, dali sa zahanbit od tých bielych halien. Pri voľbe 2. októbra bolo z notariátu nášho len 40 liberálov, a hľa včul ich bolo 83. — A príčina toho bola u mnohých lakomstvo. Najviac som sa čudoval môjmu spoluobčanovi Jozefovi Šramka, ktorý bol predtým silným ľudákom, aj včul až do fašiangového pondelku robil za ľudovú stránku, mal aj zástavu p. Majora, a od rázu, keď sa bola s ním naša stará židovka jednala o jakési teľa — ktož vie jakým duchom zapáchnul — zástavu p. Majora stiahnul a šiel s liberálmi. Ale preto nás v Beloudvorniku predsa väčšina bola, a úfame, že aj tí voliči, ktorí skrz hajtmána boli do kancelárie notárskej pred voľbou volaní a tam k liberálom prestúpili, na budúce vytrvanlivejší budú. *Jeden beloudvornický volič.*

Richvald (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovným mojím riadkom v našom obľúbenom «Kresťane» miestočka dopriať.

Drahí a milí roľníci pospolu i vy roľníčky!

Vážte sa vaše drahocenný roľnícky stav, ktorý je najstarší a samým Bohom už v raji ustanovený, nehanbite sa zaň. Keď ale chcete, aby si vás aj pánovia vážili a nezachádzali s vami ako s nerozumnými zvieratmi, vzdelávajte sa. Predplatte si všetci na «Kresťana» a čítajte ho usilovne a pozorne. Čítajte aj iné dobré poučné kresťanské spisy. Ja už viac rokov čítam «Kresťana»; a len ten, a iné dobré spisy, ako: «Posol bývského Srdeca Ježišovho», «Listy sv. Antona», «Kráľovna sv. Ružena», ktoré mi tiež idú, mňa v mojom opustenom stave potešily a posilnily. Bez «Kresťana» by som sa teraz už ani obísť nemohol. Aj robota mi ľahšie ide, aj odpočinok je mi sladší, keď si večer «Kresťana» čítať môžem.

Rád som gazdoval a v milej božej prírode pracoval, ale teraz už nemôžem tak, lebo mňa už sily zanechajú a potom som len celkom sám ako palec pre neposlušnosť jediného dieťaťa a nedbalosť mojej ženy, z ktorej už dvanásť rokov nemám pomoc, lebo mňa zanechala a v tej pre mnohých nešťastlivej Amerike sedí. Teraz už so žiaľom o tom rozmýšľam, že budem musieť grunt svoj predať a ten pekný stav roľnícky zanechať v päťdesiatom-treťom roku života mojého.

My sme tu všetci ľudáci. *Michal Smolen, roľník.*

Sučany (nitr. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom Kresťane.

Naša obec tiež patrí do žabokreckého okresu a ďakujem Pánu Bohu, že sme dva rázy zvíťazili, lebo dobre viem, že ako u nás, tak aj po druhých obciach tie najšpatnejšie nehanebné a nezákonné figle liberálni korteši vykonávali. U nás bývali z inších okresov notári, pisári, a kto by ich len mohol poznať, akí všetci boli. Zdržovali sa u krémára alebo u rychtára, a tak ľudových vo-

ličov vábili sľubami a pijatikou. Potom sa aj prisahou stavovali, že keď ich bude ak málo, že musejú vyhrať. Keď prišiel posledný týždeň, tých všelijakých fijakrov, kočov a vozov neprestávalo lietať. Náš pán rychtár, tiež tuhý liberál, na samom hornom konci býva, a keď videl hore dedinou nejaký kočiar ísť, ešte bol ďaleko, už bránu otváral a v ústrety mu šiel. Jeden raz sa tak stalo, že išiel jeden kočiar, ale to bol pekár, čo vozieva pečivo do našej obci a rychtár aj tomuto otváral bránu. Náš pán notárko tiež vystál pri tejto kortešácii. Ten jeho konik môže spomínať tú poslednú voľbu, nejeden raz prebehol hore-dolu našu obec, a to nesedel jeden-dvaja, ale aj štyria na voziku. Ale bolo všetko márne, ľudáci sa nepoddali. Prišli nám žandári, aj husári, mysleli, že keď nepomáhajú ani sľuby, ani pálené, ani žranica, ani peniaze, tak pomôže hrozba žandárov a husárov. Pán hlavný slúžny našu obec tiež viacrás navštívili, boli aj v hostinci, mysleli sme, že prišli krémárovi flašky vizitovať ale sa na šenk ani neozreli, lebo im bolo velice ponáhlo utekať zas volakde inde. Prišiel fašiangový pondelok. Naši liberálni korteši sa poschodili rychtárovi, aj tých odkúpencov povolali, čo ich za pálenku a za žranicu aj za peniaze kúpili. Keď už boli všetci sidení, potom sa začalo znovu piť pálenka, víno a cigare fajčiť. Bol tam jeden pán, volali ho veľkomožný. Ten musel mať tých peňazí mnoho, len ich tak rozhadzoval. Bol tam aj náš henteš, tuhý liberál, čo aj hlasu nemá, taký len, čo vandroval s pitvora do kuchyne a z kuchyne na pec a keď s pece sišiel, otvoril kšeft. Tomu ten pán kázal doniesť pečienku, aj hneď doniesol a zapýtal si za 15 kilov 15 zlatých.

Pán «veľkomožný» sa ani nejednal, hneď mu vyplatil a my ľudáci sme im to nezávideli. Boli sme s tým spokojní, čo nám naše ženičky navarili. *Volič.*

Od Skačian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľavážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky v «Kresťane» uverejniť.

My sme mali statočného rychtára v osobe Struhár Michala. Pri voľbe 2-ho októbra nedal sa odvrátiť od ľudovej strany, bár jemu aj pán notár vyhrážal sa, že môže ztratíť aj rychtárstvo, ale ani tak nebolo nič platné, on predsa držal s ľudovou stranou. A tak sme všetci vyjmuc dvoch židov, hlasovali na ľudovú stranu. Tak aj včul, keď prišla voľba, nechcel rychtár odstúpiť od ľudovej strany. A preto bol aj zhodený z rychtárstva. Pán slúžny a pán notár oznámili v kréme novú voľbu na rychtára. Výbor sa vyslovil: «My máme rychtára, my druhého nepotrebujeme, ani nechceme».

Keď ale bolo občanom oznámené, že sa musí previesť voľba rychtára, statoční ľudáci Valent Fodora, čo podrychtár a Jozef Kňazé, čo prisazný, predstúpili pred pána slúžneho a zažadovali z úradu hovoriac: «Keď nám zhodili rychtára, ani my slúžiť nebudeme». Ostal len krémár zo starého úradu, a tento jednoducho kandidoval

sám svojho miláčka Jozefa Podkamenský, o ktorom bol istý, že jako rychtár ostane aj liberálom. Obec, ani výbor nechcely spomenutého za rychtára, ale jednoducho pán slúžny na odporúčanie krémára žida, a notára, potvrdil Jozefa Podkamenského za rychtára bez toho, že by bol výbor protokoll podpísal. Rychtár nový aj s jeho otcom ostal liberál, a tak sa zrejme ukázalo, že len jedine preto bol starý, ktorý už šiesty rok verne slúžil, zhodený a nový vyvolený, ktorý slúbil byť liberálom.

Bárs vo dne v noci sa kortešovalo, v kréme bol akýsi pisár vyše týždňa vždy a dával piť, ponúkal peniaze, tiež aj u nového rychtára sa pilo, jedlo vo dne v noci, ale darmo, okrem rychtára a jeho otca nikto neostal liberál. Keď všetko kortešovanie bolo marné so strany liberálov, poslali nám 25 husárov a 4 žandárov. Pán notár sa takto vyslovil pred nami: Zakiaľ som bol za úradným stolom, bol som notárom, včul ale, keď som od neho preč, som len Štefan Balažovič, a jako privátna osoba môžem ísť ku komu chcem, a shovárať sa smiem jako chcem.

Potom som sa už [ne]divil pánom slúžnovcom, že kortešujú. Svoju úradskú hodnosť jednoducho schovali do vačku, a potom jako privátne osoby mohli kortešovať, a včas potreby bár kde sadnúť si za stol, z vačku úradskú moc si vytiahnuť a súdiť.

Musím ešte podotknúť, čo robili s nami na mieste voľby. Ludové dediny nechali na noc, po jednom puštali hlasovať, a to najprv ľudákov. Predseda príslého ľudáka ostrým hlasom oslovil: «Odkiaľ ste? Čo ste? Ste roľník? Kolko máte rokov?» Až potom keď s podobnými otázkami voliča pomútil, pýtal sa: na koho hlasujete? Keď ale volič hneď nemohol odpovedať alebo chybné odpovedal, bol odhodnený. Tak aj nám dvoch odhodili.

Keď ale prišiel rad na liberálov, tam pán predseda pekne ticho sa len pýtal: Jako sa voláte? Na koho hlasujete?

Potom neni div, že nám 85 hlasov odhodili.

Pozorovateľ.

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

Ján Vdovka. Opýtajte sa svojho P. Farára, prečo neuvěřujeme teraz už vašich veršov. Ukážte mu verš: «K [našim] rodákom» a nech vám ostatnie potom pán Farár vysvetlí. Aby ste nás o tom písme dobre porozumeli, teda vám povieme, že mi vaše písmo veľmi dobre známe prečítal a žiadame len preto redšie písané riadky a slová, aby potrebné opravy mali miesta medzi riadkami a slovami. Buďte však presvedčený o tom, že si vás vážime.

J. J. V. L. «Naša Nádej» už od poldruha roka nejstevuje, ani tá tlačiareň, ktorej ste peniaze poslali. Reklamujte.

Ď. J. Budapest. V budúcom čísle, ak bude miesta. **P. Suchár, Brandenburg.** Pošlite predplatné na našu administráciu.

Jedna ob. V. L. Sú to u vás už staré historie. O tom človekovi sme už mnoho žalôb dostali od vás. Ale my sa do tej veci miešať nemôžeme.

R. T. Pudmerice. Každý nový riadok píšete s veľkou literou. To nerobte. Máme veľa dopisov a málo priestoru. Uvidíme, či bude možné váš dopis uverejniť.

A. J. st. nezabudte si obstarat «Rukoväť dr. Czambelovú. Báseňku uverejníme.

64-ročný starec. Kočín. Že ste sa zarmútili, keď ste čítali z druhých časopisov o nás, to my pochopujeme. Majte však na zreteľ toto: keď «Kreštana» napádali a vás slov. voličov na sneme, zdáľiž p. Molnár nebránil nás tak statne, že to ešte aj tie druhé časopisy uznať musely? A hľa, pri tejto zvade sa za vás nikto iný neohlásil. 2. Zakiaľ nebolo strany našej kde-že boli vtedy tí páni, ktorí teraz mudrujú nad nami? 3. Vaší Evanjelici hlasovali všetci na liberála a tak hlasovali všade. Jaký to majú teda programm, [ktorý] dovoľuje, ba káže im na liberála hlasovať? Keď sa im nepáčil ľudák, mohli ostať doma sedieť. 4. Čo by ste mali z toho, keby ľudáci len raz-dva do roka prišli do Pešte slovo povedať, a ďalej nestarali by sa nič? Tak sa ľud ratovať nedá. Treba najprv previesť to, čo my žiadame: rozšírenie hlasovacieho práva, zníženie dane, svobodné spolčovanie, odstránenie bašovství, — a to ostatnie pojde už samo od seba.

M. Rebetjak. K. Čo vás po takých chumajoch. Škoda by bolo papiera Kreštana tomu venovať.

J. Skačiansky. Ako vidíte, všetky dopisy naše pojednávajú teraz o vašej voľbe. Váš dopis teraz obneskoril sa, za to v budúcom čísle ho istotne uverejníme.

Spadovský. Vrúčne vďaky za vašu láskavosť. Obečnosť naše bude Vám veľmi povďačné. Ráďte nám sdeliť, zdáľiž žiadate si rukopis nazpät a kedy.

N. J. Tajna. «Humoristické Spisy» bez pochyby dostali ste už.

Jozef Dekay. Prosbu vašu som uverejnil. Dal by Boh, že by osožilo. Chyba je, že teraz na podjar nikde nezbyva tých peňazí.

Pät' dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckých Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdu opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov, 50 výtiskov 18 korún, 100 výtiskov 35 korún.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísané knižku, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Rukoväť spisovnej reči slovenskej. Napísal dr. S. Czambel. Cena 2 koruny 40 halierov. Franco 2 k. 60 h., rekom. 2 k. 85 hal. Dostať u J. Gašparik, v Turč. Sv. Martine (Turócz Sz. Márton) 380 strán.

Pán pôvodca (ministerský radca) je známy ako jeden z najprednejších Slavistov (znalcov reči slavianskych) celej Európy. Už i doteraz vždy jeho mienka rozhodovala u nás nad otázkami pravopisnými reči slovenskej. V tomto diele svojom uvádza všetky možné pravidlá o pravopise slovenskom a tiež aj o zvratoch reči, poukazujúc na neslovenskosť mnohých takých zvrátov, ktoré použijú aj výtečnejší spisovatelia naši. Ako znamenitú pomôcku ku svojej knihe pripojil «Ukazovateľa», v ktorom v poriadku abecedovom uvádza všetky tie slová, ktorých pravopis je nie jasný z mluvy ľudovej.

Vzdelaný človek, ktorý pokladá si za hanbu a nie za česť neznáť pravopis reči ľudu toho, jehož duševné vzdelávanie mu sverené je, bez otázky s radosťou bude vítať toto dokonalé dielo. Neveríme, že by iné reči niečoho lepšieho a dokonalejšieho mali. Dr. Czambel cestoval roky a roky medzi Slovákmi, aby povyberal z reči ľudovej len to, čo je ridzo slovenské. Ako radca ministerský, je on z vládnej stránky — a touto prácou chce pomáhať všetkým pánom, teda aj vládnym k tomu, aby naučili sa správnej spisovnej reči slovenskej, bo potrebu tohoto dnes už len duševní trochári a darebáci nenahliadajú. Velebnému duchovenstvu, úradníkom a učiteľom, študujúcim a vôbec každému, kto neni zadubený na toľko, že by neovládal zdanlivé ťažkosti mluvnice slovenskej, je táto kniha prepotrebná.

«Listy Svätého Antona». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 3. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu:* Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešt, VIII., Szentkirályi u. 28/a.

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú teda životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvaľujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. Juraž Császka verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 5. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od oktobra do mája, vždy 15-ho, v knihtačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučenozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manž. Budapešt, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «Vybrané Spisy Humoristické Zaoska» dostať u Kolomana Rózsú (Budapešt, VIII., Szentkirályi-u.) asiace za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 2. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraž Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mlavná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

«Posol božsk. Srdca Ježišovho» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

«Návštevy prev. Sviatosti oltárnej.» od sv. Alfonsa L. veľmi užitočná a milá kniha. Obsahuje: rozjímanie a modlitby na každý deň pri návšteve prev. Sviatosti a P. Marie, ako aj inšie krátke najpotrebnejšie modlitby pri predpoludnajsích pobožnostiach, a pravidlá braterstva b. Srdca Ježišovho. Obsahuje 216 strán. Stojí: V poplátne, pekne zaviazaná len 25 krajc. (50 hal.), celá v plátne 30 krajc. (60 hal.) Poštu si každý sám platí, 10 halierov za jednu. K dostaniu je len za napred poslané peniaze u redakcii Posla v Trnave (Nagyszombat, Pozsonymegye).

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme et. obecenstvo, ze temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na ta dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnoho-kráť tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 9·20—9·75 kor., peštianska 9·15 9·65 kor., z Báčky 9·15 kor., banátská 9·05—9·55.

Jačmeň: na krm 6·10—6·20 korún, do pálenice — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5·15—5·25 kor.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	15·80	15·50	15·20	14·80	14·40	14·—
	6	7	7½	8		
	13·50	12·50	11·50	6·60		

Majetok na predaj.

Pekný dom, pajta, pekná ovocná zahrada, 1 hou 16 katastrálnych jutár zeme, 2 jutrá hory a právo obecného pašienku. Ďalej pár koní, 1 krava, všetko hospodárske náradie, izbenné a kuchynské náradie a potrebné zrno do domu. Kúpna cena 8000 korún. — Na predaj je ešte aj menší majetok, 8 kat. jutár zeme, pajta a hospodárske náradie. Kúpna cena je 3000 korún.

Blížšie zprávy podá

Ján Blanárik
Antunovác Pozsega m.

Ku meraniu pozemkov — commassatii — odporúčame p. **Leopolda Borossy-ho**, merníka v Prievidzi (stol. nitrianska.)

Ako som už viacráz počul, usilujú sa moji «dobry priatelia» také chýry rozširovať, že už menšie meračky a práce nepodujímam pre rozličné príčiny, menovite však preto, že som «veľkými prácami» zaujatý. Tieto chýry jednoducho za hlúpe nepravdy vyhlasujem.

S úctou

Lipót Borošši v Prievidzi.

Prijme sa do učenia.

Hľadáme kresťanského, asi 13—14-ročného, z dobrého domu pochádzajúceho chlapca do svojho obchodu s miešaným tovarom. Radi by sme boli, keby ten chlapec okrem slovenčiny i inou rečou hovoril,

Bratia Meress, kupci
v Námestove (Orava.)

Odpredaj majetku.

V **Lazanoch** (pri Kláštore, Turčianska stol.) zo slobodnej ruky predávam majetok, pozostávajúci z domu na bývanie s hospodárskymi stavbami, 16 katastr. jutár orácej zeme, 6 jutár lúk, 5 katastr. jutár pašienku, z vlastnej a urbárskej hory. Cena 4000 zl. (8000 korún).

Emil Volko

v Kláštore (Znióvárslja, Turócsm.).

Pod'akujúci pripis na jednej dopisnici (notárom uhodnovemený).

Ctený Pane! Moje ošipané nezraly a byly vel'mi biedne. Náhodou obdržal som od jedného z mojich ľudí na prábu 1 balík sviňského krmného prášku; a je to na podiv! nestačím svoje ošipané dost krmíť aj pribierajú obrovský na seba od niekoľko dní ku pochvale tohoto výborného prostriedku, ktorý sa môže a má každému čo najosožnejšie odporúčať.

Požiadam Vás o doposlanie mi obratom pošty 5 balíkov sviňského krmného práchu.

31/10. 1900.

S úctou
Josef Englisch, železničiar, Belisce, Slavonia.

Prítomná Copia shoduje úplne s originálom na jednej s 4 filierovou a 2 halierovou markou opatrenej dopisnici pisanom.

Laibach, 3-ho (tretieho) októbra 1901 (jedentisidevástojeden.)

(Notárska pečat.)

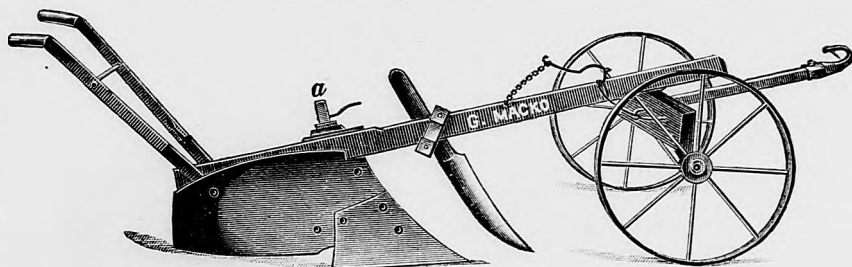
Ivan Plantan, c. k. notár.

Každý majiteľ svin kúpuje u **doktora Trnkóczy-ho** sviňský krmný prách, je k do-taniu u každého obchortníka, keď by nie, tedy poštou: **Lekárna Trnkóczy**, v **Laibachu**, **Krajna**. — Balík 50 halierov, 5 balíkov 2 koruny.

PLUHY!

Opatrené regulátorom a chvália si roľníci ako najspôsobnejší ku akejkoľvek pôde a na ľubovoľnú hĺbku. G. Mackovský pluh vido- byl si uznalosť a

môže sa čím najsnaznejšie odporúčať. Cena s kolieskami druhým lemešom a kľúčom 17 zl. (34 kor.), váha asi 50 kg., bez koliesok pluh 12 zl.

(24 kor.). Doska je oceľová umele skrútená, hriadel drevený. Robím viceraké druhy pluhov po 19 zl., po 16 zl., po 14 zl. rozumejú sa ceny i s kolieskami. Pluhy moje pod zárukou predáva

Gustáv Macko vo Veľkom-Bisterci, u. p. Alsó-Kubín.
majiteľ diel'ne na pluhy

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

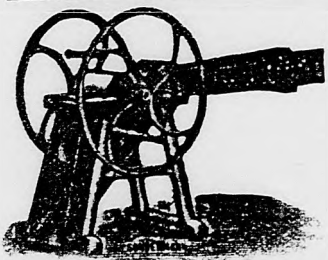
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá poďakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlátačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievačky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámanie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franko.

MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trencsénmegye.)

Tí páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

POZVANIE.

Chlebnický gazdovský, potravný a úverný spolok bude dňa 16-ho marca r. 1902. **odopoludnia o 3. hod. v Chlebniciach** v budove školskej

I. riadne valné shromaždenie

vydržiavať, ku ktorému údovia v smysle stanov 25. §-u sa povolávajú.

Predmety:

1. Volenie predsedu k vedeniu valného shromaždenia.
2. Volenie 2 údov k uhodnovreniu zapisnice.
3. Oznam správy o minuloročnom výsledku, predstretie súvahy a udelenie absolutoriuma.
4. Uzavretie o rozdelení čistého výnosu.
5. Volenie dozorného výboru.
6. Rozličné návrhy.

Dozorným výborom preskúmané účty v obchodnej miestnosti spolkovvej každý obzrieť môže.

V Chlebniciach, dňa 4-ho marca roku 1902.

Správa.

Od 25 rokov známe a chýrne

karpatské zdravotné pilulky

vynajdené a pripravené jedine

Jánom Friedrichom, lekárnikom

v Malackách (prešporská stolica),

sú vzácnym domácim liekom proti zapchaniu, zašliamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému katarrhu, zpuchnutiu žalúdka, vetrom, závratu, boleniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bleďačke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavná, že i každý chudobný si ich kúpiť môže, stojí totiž 1 škatulka s 15 pilulkami 21 kr., balíček obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k cene piluliek priloží 20 kr. a peňažitá hotovosť pošle sa poštovou poukážkou, tak zasielka piluliek pošle sa s vyplatením poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než 1 balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo

J. Friedricha, lekárnika v Malackách (prešp. stolica).

Výstraha! Poneváž moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Veľactený pane lekárník! Prosim, zašlite mi z Vašich výborných karpatských zdravotných piluliek jeden balíček, ktoré mi od hlavy bolenia dobre účinkovali. V Melčiciach, 12. febr. 1901. Ondrej Novák, roľník, c. 17.

Ctený pane! Žiadam Vás, zašlite mi jeden balik Vašich karpatských zdravotných piluliek, lebo ja som 24 rokov trpel na môj žalúdok veľkú bolesť a mnoho peňazí som utratil a s ničím som si pomôcť nemohol, teraz chvalabohu som 4 roky zdravý a nič mi neškodí, ako som začal užívať Vaše pilulky. Tak nech Vám Otec nebeský zdravie a dlhý vek dá, aby Ste mohli čo najďalej slúžiť úbohému nemocnému ľudu. Vo Veľkej Bytči, dňa 18. okt. 1898. S úctou Ján Horák.

Urodzenému pánu lekárnikovi Jánovi Fridrichovi v Malackách. Vašimi zdravotnými pilulkami karpatskými som už veľa veriacim pomohol. Znovu prosím dve škatule.

V Barandé, dňa 16. dec. 1897. So zvlástonou úctou Vinc Vég, farár.

Urodzený pán lekárník! Znovu prosím jeden závitok z Vašich zdravotných piluliek, ktoré naozaj podivuhodné účinkujú; od tej doby, čo ich užívam, netrpím už na žalúdok. V Eleku, dňa 16. dec. 1897. S úctou Michal Hammer.

Ctený p. lekárník! Ráďte mi z Vašich piluliek znovu dva závitky poslať, ktoré tak výsledne účinkovali na moju nemoc, že ľudia vypytujú sa ma, čo je to za liek, ktorý ma vyliečil. Smele ich môžem hocomu odporúčať.

V Apáth-Maróthe, dňa 11. dec. 1897. S úctou Michal Kuzma.

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti arcikniežata Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološa Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregáció

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. kráľ. financ. ministérium dovolená bola.

T'ah 1. októbra 1902.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene **10.000** korún. Spolu **1135** výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapest, II., Alkotmány-utca 2., pri väčších objednávkach vyše 15 kusov rozposiela franko.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, záduhu, isebli, žltosti, krčom srdca, opilepsii, mokrosti postele, slabosti, zlému sluchu, nemociam nervov, influenze, žltosti, krčom žalúdka, ischiasu, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní neboli uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

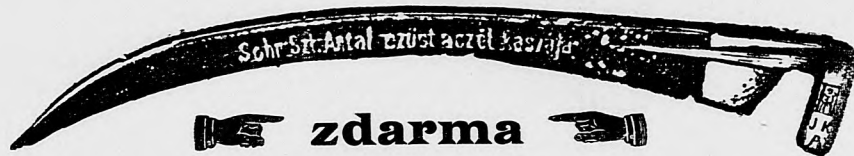
Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

Na veľmi mnohých vyznačenie a aj na londýnskej výstave obdržala veľkú zlatú medajlu a čestný diplom

„Sväto-Antonská“ fabrika na kosy

Ochranná známka

pošle hockomu svoj hlavný cenník o všeobecne obľúbených, svetochýrnych a aj na londýnskej výstave vyznačených

«Sväto-Antonských» striebro-ocel'ových kosách. Jediný a výlučný rozsielateľ a hlavný prepavač

100 korún vyplatí tomu, kto z inej fabriky vie Sohr «Sväto-Antonskú» kosu preukázať.

200 korún vyplatí tomu, kto z pomiedzi týchto 100 kôs vie 5 zlých preukázať.

JOZEF SOHR v Somogy-Szill

ku komu sa majú posielat všetky dopisovania v zfhajúce sa na objednávanie kôs.

«Sohr Sväto-Antonská»-kosa má nasledujúce výhody:

1. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa zhotovuje sa z najfajnejšej, rafinovanej, dvakrát hartovanej striebrooccele, pred odslaním sa každá naklepe a vyprobovaná pri úplnej záruke odovzdá sa hospodárskemu obecnstvu.
2. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa má tenulinkú křingu ale s tvrdou platňou, je veľmi zručná a má ostrie, ktoré sa nevyštrbí, najtrvdší lesný jačmeň prave tak ako aj to najrozčuchanejšie oblie snadno kosí.
3. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa po jednom natrení 200—250 krokov, po jednom naklepaní cez viac dní vytrvá a za 6—8 rokov ostane celky dobrá, kdežto s inou kosou dá sa sotvy za 1—2 roky s námahou a znojom pracovať.
4. «Sohr Sväto-Anton-ká»-kosa je zrichtovaná k ruke kosca, netreba ju kovačovi dať, lebo ten ju môže zmäkčiť.
5. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa je najlepšia na svete a kto čo len raz pracoval takouto kosou, jakživ nechty inú do ruky. Mnohé poďakujúce uznávacie a objednávacie listy od odberateľov, ktoré sa vďačne hockomu môžu dať prečítať.

Cenník nech si každý žiada na dopisovanke.

Sberateľom výhodu. **Diamantovo-ocel'ová britva s triročnou zárukou, kus po 1 zlatý 50 krajciarov.**